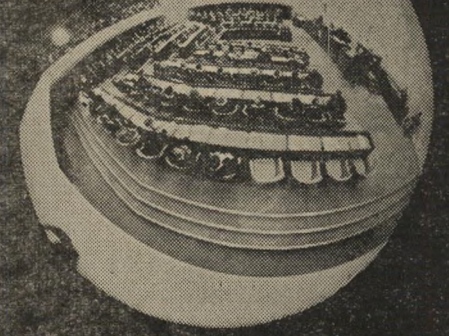

הדעות ביניים

מאת אורי אבנרי

27-29 בדצמבר 1971

מצב חירום

נגד הבריונות!

בשבועות האחרונים העלינו את המלחמה בבריונות לראש סולם העדימויות של סיעתנו, יחד עם הבעיות המדיניות והחברתיות המרכזיות. הוויכוח שהתקיים בשבוע שעבר בכנסת היה תוצאה ראשונה וישירה של פעולתנו זו. הגשנו כמה הצעות לסדר-היום, עד שגם סיעות אחרות הצטרפו ליוזמה זו, והממשלה הוכרחה למסור הודעה לכנסת. ההודעה היתה, לצערנו, שיגרתית. הוויכוח שבא בעיקבותיו היה שיגרתית עוד יותר.

תלמידי גימנסיה מתל-אביב, שעקבו אחרי הוויכוח מן היעץ, בוודאי לא קיבלו רושם טוב על הכנסת. שדשה בסיסמאות מול פני תופעה כה בוערת ומסוכנת. הכינונו את נאומנו בהקפדה, והחלטנו לעשות את אשר לא עשה שר-המיטרה: למסור לכנסת מידע מעודכן ומדויק על התפתחות הפשיעה:

אורי אבנרי: אני מוכרח לבטא רגש של אכזבה על הדרך בה מתנהל הוויכוח הזה.

הולידה את הוויכוח הרגשה של הודעות, נוכח הבריונות המשתוללת ברחובותינו. כאשר נערים ונערות טרפים הם הוששים ללכת ברחוב בצפון תל-אביב, כאשר גל הפשיעה האלימה עולה וגואה. ופה אנחנו באים ועוטים קים בפילוסופיה, בסוציולוגיה, בפסיכולוגיה והרבה דברים טובים אחרים, כאילו המדובר בבנייה מופשטת. בעוד אנחנו מתפשטים תרופה לעניין שהגיע למימדים של חירום. כבוד היושב ראש, לפני חודש נשרפה מערכת עיתון. איש לא נעצר עדיין בגלל ביצוע הפשע הזה, אף שהוקרי המיטרה סבורים שהם יודעים מי ביצע את המעשה ומי הדרוך את המבצע.

הדבר מצטרף לשורה ארוכה של מעשי רצח, שוד, הצתה ואלימות, שבוצעו ברחבי הארץ בחודשים האחרונים, ואיש לא הורשע בעוונם. אולם המיטרה יודעת מי עשה את כל אחד מן המעשים האלה.

בגלל הצהתה ערכנו, חברי ואני, חקירה משלנו, המקיבילה לחקירת המיטרה. ערכנו מעין סקר מקיף של הפשיעה הפלילית והפוליטית בשעה זו.

אני מוצרף לומר שהתמונה שנתגלתה לעינינו היא מתרידה. העובדות עולות בהריבוי על חששותינו הכבדים ביותר, למרות שאנחנו עיתונאים העוסקים בשטח זה מגדו שבוע.

המסקנה שהגענו אליה, ואני חושב שגם המיטרה שותפה לה, היא שבגשש דן לבדד פועלים כרגע שמונה כנופיות של פשיעה ותן: כנופיות בתיים, הכרם, שבאי, התקווה, רמת ישראל, נווה-שאנן, יפו, פרדיסיץ, החלוקה היא במידה מסוימת גיאוגרפית.

חלק מהכנופיות האלה אינן בוחלות בוץ. חבריהן מוכנים, בכל עת, לבצע רצח בדם קר, לשם ביצוע פשע, כדי לחסל מודיעים, וגם מתוך חשבונות הדדיים.

נוסף על הכנופיות האלה נמצאות בשלל של היוצרות שורה של כנופיות חדשות, בניגון כנופיה בירושלים. יחד עם זאת, מתרחבת תופעת האלימות והבריונות ההמונית בשטחים רבים בארץ — ברחוב, בולמים הקולנוע, בכל מקום בו מתאספים אנשים, בעיקר במועדוני-החילה. המיטרה יודעת כל זאת, והיא חסרת-אונים לבלום את התופעה.

כאן עברתי לתיאור מפורט של מיקרופשיעה, רצח והשתוללות. באולם השתרה זממה דקה, וחברי הכנסת חזרו מן המיזנון כדי להקשיב לדברים. ספרתי לבית על רצח קפליצקי, על השתוללות באילת ועל בריונות בצפון תל-אביב (נחזור ונתאר את הדברים ביתר מירוט בעמודי „העולם הזה“).

לבסוף סיכמתי:

אורי אבנרי: ...אדוני היושב-ראש, הייתי יכול לספר סיפורים כאלה לרוב. הארץ מלאה בהם. ספרתי אותם כדי לתת המונה של הפשיעה החדשה בארץ.

כמה אנשים פה, ובראשם שר-המיטרה, הפליגו פסטימיסטיקות. אולם אין הפסטימיטיקה מראה את המצב הזה, מפני שלא העדיה בכמות הפשיעה היא הדבר העיקרי שקרה פה. מה שקרה הוא: שינוי במהות הפשיעה.

הפשיעה בארץ היתה בעיקרה פשיעה בלתי-אלימה. בכלל, אמרים על היהודים שהם בלתי-אלימים. בעולם כולו, במידה ויהודים פשעו, היתה זו פשיעה בלתי-אלימה. ארץ חדרה לאהרונה הפשיעה האלימה. כנופיות אלרי מות, מזוינות היטב, יוצאות לבצע את פשיעהן, בהדר ליטן מראש שכדאי להן לרצוח בניסיונות מסויימות.

הארץ לא ידעה בעבר פשיעה כזאת.

אני רוצה להזהיר בפני תופעה נוספת. היום לוקחים דגלים פוליטיים משומשים, כדי להצדיק דברים שאין להם שום קשר עם פוליטיקה או עם איוו שהיא מלחמה צודקת, סוציאליזם או אחרת. שאינם אלא בריונות ופשיעה.

פפור היושב-ראש, המצב הוא המור כיותר. אני סבור שהוא הגיע למימדים של מצבי הירום. לא די באמצעים שיגרתיים, וכודראי לא בוויכוחים שיגרתיים. יש צורך באמצעים מיוחדים לשעת-חירום, ואני אציע כמה הצעות ברוח זו כסיכום לוויכוח הזה.

איזה איזם?

קיצוצים!

כחמישה-עשר חברי-כנסת נשארו באולם כאשר נדונה דרישת הממשלה להגדיל את תקציבה לשנה השוטפת, בגלל הפיחות, בסכום של 1,412,000,000 ל"י — כימעת מיליארד ורבע.

זהו כימעת המשך ישיר לתקציב הקיים — ועל כך עירערתי בנאומי. בין השאר אמרתי:

זאב ב, מעריב

אורי אבנרי: יש הבדל גדול בין עקרת-בית פרטית לבין עקרת-הבית הממלכתית — שריאהוצר. כאשר הפיחות מעלה את מחירי כל המוצרים, והשכר נשאר קפוא, נדרשת עקרת-הבית להדק את החגורה.

מצבה של הממשלה נוח הרבה יותר, כאשר הפיחות גורם לחור בכיסה, היא יכולה לבוא לכנסת ולבקש תקציב נוסף.

אברהם ורדיגר: גם עקרת-בית יכולה לבקש תקציב נוסף.

אורי אבנרי: אם יש כסף.

...חברי-הכנסת יותנו בדר דיבר היום על כל מיני „איסטים“: פנתריסטים, מצפניסטים, נסיגיסטים, בטלניסטים וכדומה, שפתחו ב„מערכה נגד מערכת-הביטחון“.

אינני יודע לאילו מן ה„איסטים“ אני שייך; אני שייך לקיצוציסטים, למה שהוא קורא: „מערכה נגד מערכת הביטחון“.

אין זו מערכה נגד מערכת-הביטחון, כי אם דרישה להעמיד את תקציב-הביטחון על כספים מצויאות, בהתאם לצרכים האמיתיים של המדינה בשעה זו.

במשך החודשים האחרונים נתגלו בקיעים חמורים בחומות המדינה. יש מתח סוציאלי, שהוא מסוכן לעתיד החברה הישראלית. המוציא את ביטויו בשורה ארוכה ארוכה של תופעות ציבוריות, כגון הופעת הבריונות והפשיעה האלימה. גובר המתח בין הזוגות הצעירים, לבין העלייה מחוץ-לארץ. אנחנו מצפים לעלייה של 60 אלף נפש בשנה הבאה, בעוד שלדברי השר, גרות היום 50 אלף משפחות בצפיפות של 3 נפשות להדר. אנחנו מרימינים צרות, אם לא נקדיש את המשאבים הדרושים לשיכון — גם לזוגות הצעירים וגם לעולים החדשים.

כל האמת על הקו

קיימת כנסת קנוניה נוראה. שותפים לה שני הענקים המרושעים: סיעת מפלגת העבודה וסיעת העולם הזה — כוח חדש.

מהות הקנוניה: דובר סיעת העולם הזה ממשיך להופיע בדיונים סיעתיים במקום שנקבע לו על פי תור צאת הבחירות, דהיינו: לפני המרכז החופשי ומק"י. לולא הקנוניה, היה צריך להופיע 20 דקות יותר מאוחר, אחרי המרכז החופשי ומק"י.

את היתרון הפנטסטי הזה השיגה סיעת העולם הזה תמורת הבטחתה להשמיץ את משה דיין.

(דיוני הכנסת מתחלקים לשניים: „דיון אישי“, בו מדברים הח"כים לפי סדר הירשמוותם לוויכוח, ו„דיון סיעתי“, בו הם מופיעים על פי סדר הגודל של הסיעות.) כל זה נטען בשבוע שעבר — לא בפליטון היתולתי, אלא במלוא הרצינות, כהאשמה נוראה, מעל דוכן הכנסת. אחרי הכנה מדוקדקת וחלוקת הודעה על כך לעיתונות, המאשים היה אחד הח"כים הוותיקים ביותר בכנסת, אלעזר שוסטק, המזכיר הנצחי של „הסתדרות העובדים הלאומית“, שהצטרף לשמואל תמיר כשזה עשה את השטרות של חייו וטולק מתנועת-החרות.

שוסטק עצמו יושב בכנסת רק במיקרה. הוא הח"כ ה-120, שנכנס לכנסת על עורף-הקולות הקטן ביותר. היו לו רק 114 קולות יותר מן העודף הבא אחריו — של רק"ח. מכיוון שכמה מאות אנשי רק"ח נאסרו ערב הבחירות, „מטעמי ביטחון“ ושוחררו למחרת הבחירות, אפשר לומר ששוסטק נבחר על-ידי הש"ב.

עם כל הכבוד, אתה מגוחך!

שוסטק פתח בגילוי המרעיש שלו בעת הוויכוח על המיטרה — בלי קשר לנושא. הסצינה ההיתולית רשומה בפרוטוקול כך:

אלעזר שוסטק: לפני שאטפל בנושא העומד לדיון, ברצוני להביע מחאה נמרצת נגד הסדר של הורפת נציגי הסיעות בוויכוחי ובדיוני הכנסת, סדר המהווה הפרה ביוזמתי של תכונת הכנסת.

זה חודשים מעטים ראשי סיעת מפלגת העבודה... **היו"ר שלמה רוזן:** סיעת המערך.

אלעזר שוסטק: סיעת המערך—מפלגת העבודה. **היו"ר שלמה רוזן:** מפלגת העבודה—מפ"ם.

שוסטק: וזוהא בהאשמה זו אינני כולל את מפ"ם. אני מאשים את ראשי סיעת מפלגת העבודה, על שהם מעכבים את ההחלטה בוועדת-הכנסת בדבר סדר ההופעה של סיעתנו. סיעתנו של חבר-הכנסת אבנרי היא כיום סיעת-יחיד, והוא מופיע חודשים לפני סיעתנו ולפני סיעה אחרת, כגון סיעת מק"י.

אני חושב שקיימת קנוניה פשוטה של גורמים נכבדים בסיעת מפלגת העבודה, לתת תמורה לח"כ אבנרי... **אורי אבנרי:** האם גולדה מאיר שותפה לקנוניה? **אלעזר שוסטק:** ...בעדיפות של הופעותיו, זאת בגלל התקפותיו והשמצותיו על דיין.

אורי אבנרי: זה מגוחך, חבר-הכנסת שוסטק! עם כל הכבוד, הרשה לי להציע לך לא להציג את עצמך באור כל מגוחך. אם אתה מדבר על החלטות שלא נתקבלו ושצריכות לדעתך להתקבל — בבקשה, מותר לך לדבר ולבקר, אבל להפיץ שקרים מגוחכים מעל דוכן הכנסת — זה גובל בגיחוך.

שזום כהן: חבר-הכנסת שוסטק, אל תיבהל. **אורי אבנרי (לשוסטק):** אני מברך אותך על כי יש לך חבר טוב, אבל מוטב שלא תרד לרמות. זה מגוחך.

היו"ר שלמה רוזן: יכולה להיות קריאת-ביניים, אך לא בלי טוץ. אם יש לך מה להגיד — תוכל למסור הודעה אישית בסוף הישיבה. עכשיו תן לנואם לדבר.

אורי אבנרי: זה לא מצדיק אפילו הודעה אישית. **אלעזר שוסטק:** רוחב הלב של סיעת מפלגת העבודה כלפי חבר-הכנסת אבנרי, במתן עדיפות להורפותיו, אין להסבירה אלא על-ידי קנוניה ומתן תמורה על זה שהוא מאשים מדי פעם את משה דיין ומחבל במעמדו, בגלל חפירותיו הארכיאולוגיות. אינני יכול לראות שום סיבה אחרת לכך, שעד היום ועדת-הכנסת לא קבעה את סדר ההופעות — והלוואי ואתבדה.

בוזה לא נגמרה הקומדיה. מייד אחרי שוסטק נאם מרכזי סורקיס, שהוא אחד מראשי סיעת המערך. סורקיס היה איש רפ"י, והוא נמנה עם חסידיו הגלגבים ביותר של משה דיין. הוא תקף את דברי שוסטק בחריפות, הגדיר אותם כעלילה ודחה אותם „בשאת נפש“.

מסתבר שגם הוא שותף לקנוניה נגד דיין.

שוחכות תמיד - סנה

מניין בא כל הוויכוח האווילי הזה? מזה כמה חודשים דנה ועדת-הכנסת בבקשתו של

שריאהוצר פנחס ספיר: אתה יודע את ההבדל בין האופטימיסט לבין הפסימיסט בעניין חצי כוס מיץ. אני אמרתי שיהי ירד לחצי. **אורי אבנרי:** נכון, אמרת שזה ירד לחצי. החצי שנשאך הוא מסוכן.

שריאהוצר פנחס ספיר: לא אמרתי זאת.

ספיר אמר בנאומו שמיספר המשפחות האלה ירד 90° ל-50 ארץ.